

Expositie

# HET BEROEMDSTE BOEK VAN WAGENINGEN



FOTO: GUY ACKERMANS

**Het is het pronkstuk van de bibliotheek en het lievelingetje van koningin Beatrix. De tulpencatalogus staat bovendien symbool voor de eerste economische luchtbel. ‘Voor de prijs van één tulp betaalde je vijftig keer een jaarsalaris.’**

Eigenlijk was de bibliotheek nog gesloten toen HKH Beatrix in 2007 het onderwijsgebouw Forum opende. Op koninklijk verzoek ging de deur toch even open. Beatrix wilde namelijk het Tulpenboek van P. Cos bekijken.

Een echt boek is het eigenlijk niet. Het is een kwekers-catalogus, bestaande uit een verzameling aquarellen die in 1637 werd geschilderd in opdracht van bloemist P. Cos. De prijs van een bol werd bepaald door gewicht, bloei-vorm, kleur en strepen (een teken van ziekte, maar dat wist men toen nog niet!). Op het hoogtepunt van de handel werden bollen van de Semper augustus verkocht voor tienduizend gulden – in die tijd zo'n vijftig maal het gemiddelde jaarsalaris.

Het tulpenboek komt uit de periode waarin de combinatie van twee Nederlandse specialiteiten, tuinbouw en handel, leidde tot de beroemde tulpenwindhandel of tulpenmanie. Missel: 'Aan de bol kon je niet zien wat voor bloem eruit kwam, maar met een catalogus kon je het hele jaar door handelen. Er kwam dan een papier waarop stond dat ik het komend voorjaar die en die tulpenbollen zou le-

veren. Dat papiertje werd vervolgens verhandeld, niet de bol zelf.' Derivat Handel dus.

In 1637 spatte de boel uit elkaar. Heel veel mensen hadden duizenden guldens geïnvesteerd in bollen die plots niets meer waard waren. De tulpenmanie is de eerste, goed beschreven, economische luchtbel in de wereld-geschiedenis.

## TIJDELIJK TE ZIEN

Er zijn meer tulpenboeken uit de zeventiende eeuw bekend. Maar wat de catalogus van Cos bijzonder maakt is dat de namen van de tulpen erbij staan en zelfs de prijzen waarvoor ze later zouden worden geveild. De universiteit kocht het boek in 1948 voor 950 gulden op een veiling van de bibliotheek van de Haarlemse familie Krelage, een familie van drie generaties bloembollenkwekers. Het boek is zo waardevol dat er speciale veiligheidsprotocollen voor bedacht zijn. Bij een serieuze brandmelding in Forum bijvoorbeeld, wordt het ijlings naar een geheime plek gebracht.

De komende twee maanden hoef je geen Van Oranje te heten om het boek te kunnen bekijken. Voor het eerst is de tulpencatalogus tentoongesteld voor medewerkers en studenten als onderdeel van de expositie *Tulpen in de Tijd*. Te zien tot 29 juni bij de afdeling Speciale Collecties, ingang via de bibliotheek. [Gaby van Caulil](#)

**Bij een serieuze brandmelding in Forum wordt het ijlings naar een geheime plek gebracht**